

ЦЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 вр. на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Претплата се шаље поштом са самоукупном, само и непосредно администрацији „Глас Црногора“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Велку Радаковићу, К. Ц. агенту у Мотор.

Донеси се илалу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Њ. Кр. В. Књаз Господар у Петрограду.

Петроград, 26. марта. (Нарочита депеша.) Данас у 12 сати Књаз Господар приспио сретно у Петроград. На граници дочекао Га Царев ађутант г. пуковник Књаз Долгоруки са нарочитим царским влаком, мјесни гувернер, чиновници и мноштво народа. Уз пут Књаза поздрављају на свим станицама. У Царском Селу дочек царски: на станици Цар, Велики Књажеви, почасна чета, генералитет, официјерски кор, министар иностраних дјела и виши чиновници. Са станице Цар и Књаз с пратњом одвезли се до Царског Двора да се поклоне Царици. Цар је затијем допратио Књаза до станице. У Петрограду је такођер био дочек најсрдачнији и величанствен. На станици су били Велики Књажеви и Књагиње, цио официјерски кор, све чиновништво, војска и мноштво народа.

Царско Село, 26. марта. („Кор. биро“). Књаз Црне Горе стигао је јутрос овамо. На станици дочекао Га је Цар и Велики Књаз Николај Николајевић, који се налазио на десном крилу почасне чете. На станици су били министри: иностраних дјела, комуникација, рата, морнарице, заступник министра Двора и други великодостојници. Кад је Књаз у униформи XV стрељачког пука, чији је Он власник, изишао из вагона, Цар га је загрлио а војна музика засвира црногорску химну. Књаз је затијем пошао у колима у Александровски Дворец да учини посјету Царици и вратио се отуда у пратњи Цара на станицу, па је продужио пут у Петроград. На петроградској станици дочекао је Књаза Велики Књаз Владимир са синовима и Велики Књаз Николај, који је и овдје био на десном крилу почасне чете, чија музика је свирала црногорску химну. Са станице се Књаз у пратњи Великог Књаза Владимира одвезао у колима у Зимњи Дворец, где је одсио.

Петроград, 27. марта. („Кор. биро“). У Зимњем Дворцу дочекали су Књаза Николу велики дворски маршал Књаз Долгоруки и Велики Књаз Петар Николајевић са Великим Књагињама Милицом и Станом и с Њиховом дјецом. Сва Царска Височанства присуствовали су до ручку, који је био приређен у Зимњем Дворцу. Књаз Црне Горе примио је данас министра иностраних дјела Извољског и његовог помоћника Чарикова, посланика талијанског и представнике црногорске колоније. Сјутра ће бити у Царском Селу свечани објед код Цара у част Књаза Црне Горе, а у суботу свечани објед код Великог Књаза Петра Николајевића.

Петроград, 27. марта. (Тел. агенција „Вјесник“). Књаз Никола у пратњи министра војног Мартиновића, Мијушковића, Вукотића, Томановића и додијеленог му ађутанта пуковника Књаза Долгорукова посетио је данас Петро-Павловску катедралу и поклатио се ту гробу Цара Александра III. Иза тога је Књаз учинио посјету члановима Царског Дома, председнику Министарског Савјета Столипину, министрима: финансија, иностраних дјела,

рата и осталим министрима и руским великодостојницима. Посјетио је и посланике Аустро-Угарске, Турске и Италије и министра грчког и бугарског. У течају дана Књаз је примио у Зимњем Дворцу многобројне представнике, дипломатски кор и руске великодостојнике. У 6 сати и 40 минута одвезао се Књаз с пратњом у Царско Село, где ће бити свечани објед у част Његову.

Петроград, 28. мар. (Нарочита депеша). Синоћ је био у Царском Селу свечани објед код Њ. И. В. Цара у част Књаза Господара. за вријеме којег је Њ. И. В. Цар благоизволио наздравити како слиједи:

„Поздрављам најсрдачнијом добродошлицом Ваше Краљевско Височанство као поглавара једног Словенског Књажевског Дома, који је везан с Мојим Домом везама блиског сродства и у исто вријеме као Владаоца једне земље, која је нераздјелно везана с Русијом заједницом вјере и племена. Ја сам увјерен, да ће боравак Вашег Краљевског Височанства међу нама утврдити још чвршће историјско пријатељство, које постоји између Русије и Црне Горе, пријатељство, које је било толико драго Мом незаборавном Оцу, а које и ја у истој мјери гајим. Пијем за здравље Његовог Краљевског Височанства Књаза Николе од Црне Горе, Његовог Узвишеног Дома и за напредак Његовог јуначког народа.“

Царско Село, 28. марта. (Тел. агенција „Вјесник“). На синоћњем свечаном обједу код Њихових Величанстава били су присутни: Књаз Никола, Велики Књажеви: Михаил Александровић, Николај Николајевић, Петар Николајевић, Велике Књагиње Стана Николајевна, Милица Николајевна и Олга Александровна, председник Министарског Савјета Столипин, министри: иностраних дјела, рата, морнарице, финансија, комуникација, правде и просвјете, државни контролор, прокурор св. Синода, главни управитељ привреде, привремени отправник послова Царског Двора, свита Његовог Величанства и свита Књажева, госпође министара и дворске даме.

Петроград, 28. марта. (Тел. аген. „Вјесник“). Књаза Николу посјетили су данас Велики Књаз Николај Николајевић и министар рата.

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. В. Књаз Карл Борвин од Мекленбург - Стрелица, Узвишени брат Њ. Кр. В. Књагиње Милице, приспио је у недељу на Тополицу у госте Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Књазу Нашљеднику и Књагињи Нашљедниковици.

Министар просвјете, г. Јован Пламенац био је на Тополици, да у име Књажевске Владе поздрави Узвишеног госта.

Јутрос је дошао Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник са својим Узвишеним Шуром на Цетиње, који је желио да поздрави Њ. Кр. В. Књагињу Милену и сву Књажевску Породицу. По ручку Њ. В. Књаз Карл Борвин са Њ. В. Књазом Петром оставио је своје посјетнице Његовом Високопреосвештенству Митрополиту г. Митрофану, председнику Министарског Савјета г. д-ру

Л. Томановићу и њемачком министру г. Пилгрим-Балтаци, па је одмах са Њ. Кр. В. Књазом Нашљедником у аутомобилу отпутовао на траг на Тополицу, одакле сјутра креће пут Крфа, где се сада налази њемачка Царска Породица. Из Крфа ће поћи у Атину и Цариград, па ће се вратити преко Рима. Млади Књаз путује са једним ађутантом послје свршенога испита зрелости.

— Г. Де Гра, овд. енглески отправник послова, по налогу Њ. Пр. Сир Едвард Греја а у име Њег. Величанства Краља Едуарда, преко г. министра иностраних дјела, изјавио је Њ. В. Књазу Мирку и Књагињи Наталији дубоко саучешће у Њиховој жалости.

То исто учинио је и Њ. Пр. г. Р. Пеарсон, овдашњи изванредни посланик и опуномоћени министар америкашки, у име Њег. Преузвишености председника Сједињених Држава г. Розвелта-а.

— Његово Величанство Цар и Краљ Франц Јосиф I. благоизволио је именовати г. барона Куна од Куненфелда, Свог досадашњег министра-резидента, изванредним послаником и опуномоћеним министром при Двору Њ. Кр. Књаза Господара.

Овим наименовањем овдашња кр. дипломатска мисија, постала је легацијом.

— Г. пуковник Потапов, царско-руски војни агент, отпутовао је прошле недеље у Петроград.

— Г. конте Аривабене, овдаш. талијански отправник послова, отпутовао је на кратко одсуство у Рим. За вријеме његова одсуства заступаће га г. проф. Николити као жерент посланства.

ЗАПИСНИК XXXII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 10. јануара 1908. год.

Председавао председник
Лабул Гојинић
Секретар
Крсто Поповић

Почетак у 9 сати прије подне. Од стране Књ. владе присутни г. г. министри: д-р Томановић, Војводић, Мартиновић и Вукотић.

Председник отвара XXXII редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник XXVII редовне сједнице, који се прима без примједбе.

Секретар Поповић чита записник XXVIII редовне сједнице, који се такође усваја без примједбе. Затијем чита у изводу молбе и жалбе, наиме: д-р Реака, марвеног лекара у Подгорици, Сава Клисића, умировљеног свештеника из Лимлана у Црмници, Мишкеље Р. Ракочевића из Доње Мораче, Лазара П. Поповића са Стијене и Вучете Р. Дедића, официра из Брскута.

Даље чита приједлог В. Кривокапића нар. посланика за исушење Крупачког Поља и водовода Јабланице, и најпослије чита питање Сава Вулетина и попа Крста Поповића, зетских нар. посланика, упућено на г. мин.-председника, односно рјешења аграрног питања у Зети.

Ђ. Милановић предлаже, да Скупштина држи сједнице од 10 сати прије до 2 послје подне.

Председник напомиње, да би Скупштина могла држати сједнице и прије и послје подне, али не би могли доспјевати стенографи и секретари, јер је мало и једних и других.

М. Мијушковић вели, да нам нијесу потребни стенографи кад не излазе стенографске биљешке приближно упоредно са оним што се у Скупштини ради.

Председник напомиње, да је узрок

неизлажењу стенографских биљешака то, што Државна Штампарија нема радника — слово-слагача. Даље су узели ријеч по овом Ј. Спасојевић, М. Мијушковић и министар фин. и грађевина Д. Вукотић.

Прелази се на дневни ред — на продужење претреса буџета за 1908. годину у појединостима, раздио V. — Министарство финансија и грађевина.

Ј. Спасојевић истиче многострани и многоврсни рад у Министарству и вели, да је исти и доста комплициран. Осврће се на Главну Држ. Благајну и тврди, да један чиновник ма како био ревностан, није у стању све благаянничке послове на истој обављати како треба, помиње Рачуноводство, које је, вели, модерно и води се као у многим другим напреднијим државама. У њему, вели, постоје три књиговође, али они нијесу могли посао вршити те је г. министар предложио два писара; даље дотиче се Одјелјења царинског и статистичког и одјелјења за наплату државних дужења, које је, вели, потребно и корисно и одбија приговоре упућене овоме као да није радило скоро ништа, па тврди да је исто радило и све могуће чинило да што прије дође до наплате, у чему је имало и тешкоћа с обзиром на то, да су многа задужења спорна и да се по њима одуговлаче судска рјешења, као и на то, да су многи дужници у слабо имовном стању.

Прелази на Одјелјење за Грађевину и Саобраћај и вели, да би се могао са финан. одбором сложити односно смањивања броја настојника, али кад би могли наћи спремијних људи за тај посао; али како ових нема то вели, могао би се од 9 предложених укинути 1 или 2 а никако више, с обзиром на радове наших путова особито оног Подгорица—Колашин—Аидријевица а и других.

Слаже се са одборовим приједлогом у томе, да је потребан један специјалиста по финансијској струци у Министарству Финансија, али напомиње, да би то изазвало неке реформе а ове су везане и са вишим издацима и са вишим бројем чиновника него ли их је влада предложила, па је у сваком случају противан њихову укидању.

Изјавио Р. Бошковић чита партију 112, где одбор предлаже стручно лице, које ће заступати мјесто начелника и повећава позицију овога са 2,000 кр., а код позиција 1., 3., 5., 7., и 8., предвиђа уштеду од 8,420 круна.

М. Мијушковић наводи, да никако нијесу довољни разлози министра фин. и грађевина као ни начелника Спасојевића који хоће да увјере Скупштину те да остане по владину пројекту, шта више, чуди се њиховом брањењу нарочито оних позиција за секретаре и писаре. Наводи примјере како обична овећа општина има буџет од 2—3,000,000 круна, којим располажу општински одборници и неколико чиновника. Наводи сличне примјере о новчаним заводима. Истиче потребу једног стручног лица у Министарству Финансија а које би се свакако морало набавити са стране, али напомиње, да уз њега буде један наш интелегентан човек, пошто странац може увести код нас нове ствари, које могу бити добре за другу коју државу а не морају бити корисне и за нашу. Поред тога, мисли, да је кредит предвиђен за ту сврху мали.

Налази умјесним одборов приједлог са којим се и слаже, а што се тиче позиције помоћника благајника она би могла остати као што је пројектовано.

Мин. фин. и грађ. Д. Вукотић налази неоправданом Мијушковићеву примједбу и тврди, да је једном чиновнику свеједно што се посла тиче били мањи или већи приходи једног надлештва, јер и мала као год и велика цифра мора се увести и пролазити кроз све рубрике. Исто тако налази неоправданом и Вулетиневу приговор кад је казао, да је на одјелјење за наплату државних дугова виши расход него што ово дуга наплата, што је вели, нетачно, јер је исто наплатило у 1906. г. око 90,000, а у 1907, око 35,000 круна.

Даље одбија приговоре да се Одјелјење односно Министарство Финансија није старало за наплату извјесних задужења, као и да фаворизира неке дужнике.

Н. Татар указује на то, да се прије неколико година повела ријеч о томе, да се у Министарству Финансија концен-

тришу сви повчани послови из свих надлештава, у чему се није успјело. Били су министри томе противни, наводећи за разлог, да би садашњи благајници министарства остали на улици. Сада се јето концентрисање извршило. Благајници у министарствима остали су и њих сада министри бране и веле да се без њих не може, међутим у Министарству Финансија повећава се број све нових чиновника. Питање се намеће зашто се нијесу превели у финансију благајници из осталих министарства.

Даље се говори, да има новчаних завода у држави у којима су само три чиновника а који учине годишње обрта око 30,000.000 круна, па према томе мисли, да би се у свима нашим канцеларијама могао преполовити број чиновника.

Мин. фин. и грађ. Д. Вукотић допуњава своје раније тврђење и вели, да је буџетом за 1906. г. предвиђено било на ову партију 38,120, а већ ове године предложено је мање за 5,880 круна, па је опет противан укидању предложених чиновника, јер све уштеде које би се на овој партији учинило, биле би на штету рада и државног интереса.

Изјавио С. Вулетић не би се, вели, ни мало чудило браћењу изјесних чиновничких позиција, кад би био увјерен, да су ове у питању код министара и њихових адвоката а не личности, које су на мјестима, за које су укинуте позиције везане. Изјашњава се о својим ранијим наводима и вели, да је он прије рекао, да се на Одјељење за наплату државних дугова више троши него ли што се од њега виђа користи, преко оног што би се и иначе наплатило да Одјељење не постоји и тврди да министар намјерно или случајно те његове наводе изврше. Осврће се на онај дио говора министра Финансија и грађевина као и на говор Ј. Спасојевића односно оних који су задужени контролном комисијом, предходници данашње Главне Држ. Контроле и вели, да зна чиновника или пензионера задужених том контролном комисијом а којима се ништа не одузима за наплату тог државног задужења, али не зна тачно, да ли је то немар и министар и начелника Спасојевића или можда њихов фавор али било једно или друго тврди, да се то коси државним интересима. Обраћа се министру Вукотићу и начелнику Спасојевићу и пита их: би ли се могли заклети да не знаду који су то људи који су држави задужени контролном комисијом и тврди да се не могу заклети по напротив да све то знаду у главу, па кад их знаду што их нијесу притегли да плате, и зашто то их учинило Одјељење за наплату државних дугова које они толико протезирају.

Дотиче се даље Вулетић Спасојевићевих навода о нашим настојинцима и вели, да је нелогично Спасојевићево тврђење да тих настојиника треба више за то што су неспремни за свој посао и вели кад су неспремни не само да их треба више но не треба ни један — ако је тако како их њихов начелник „препоручује“ као неспремне. Износи Вулетић потребу једног специјалисте финансијера у Министарству Финансија и вели, да је заиста потребан такав човек а ако је мали кредит за то од 6,000 круна, онда нек се одобри већи, а ако се и не одобри баш сад већи кредит влада, има начина да ово мјесто попуни спремним лицем.

Мин. фин. и грађ. Д. Вукотић пребањује Вулетићу и вели, да се он у свом говору који обично лијепом обуче, служи софизмима, па напомиње, да се од 35,000 круна, колико је одјељење наплатило дугова у прошлој години, виђа користи.

Вели, да би и он био драге воље за то, да се усвоји одборов приједлог, али кад би био увјерен да ће се са преосталим чиновницима моћи вршити послови како треба.

Ђ. Дрецуну свиђа се одборов приједлог само ако би се икако могло без тих чиновника. Мисли, да би министар финансија требао да поднесе Скупштини на преглед државна задужења особито она пронађена контролном комисијом и тражи да се ово његово мишљење стави на поименично гласање, у чему је потпомогнут од довољног броја посланика.

Р. Пламенац вели, да се сви рачуни контролне комисије заједно са односним списима чувају у архиви Главне Државне Контроле, а што се, пак, тиче рачуна од маја 1904. г., када је он постао Контролним предсједником, она је прегледала све рачуне по надлештвима и дужнике од тог времена предала судовима.

Главна Државна Контрола је, вели, још 1904. г. тражила да јој се задужења пронађена контролном комисијом предаду, да их наплаћује, али ондашњи Државни Савет рекао је, да се Контрола не упушта у то, већ да прегледа рачуне појединих надлештава од 1904. г. на овамо, а за наплату првих задужења да ће се он старати и тако је било. У осталом, што се тиче наплате државних задужења то је посао других надлештава а не Контроли јер је њено само да прегледа рачуне и о тим прегледима издаје своја рјешења.

М. Мијушковић објашњава се са министром финансија и пориче основаност његова тврђења.

Изјавио С. Вулетић допуњава неке раније своје наводе и држи, да ће се Скупштина сложити с тим, да се под министровим надзором наплаћују државна задужења а Одјељење да се укине. Налази умјесним и потребним Дрецунов приједлог, који би имао добру страну и са политичког гледишта, наводећи како су многи политички спекуланти тврдили и трубили по новинама да су неке прошле владе које су уживале протекторат њиме прије поменутих државних нацова, тобоже с тога мора одступити, што су хтјеле анкету за пријеглед старих рачуна и да тобоже за то нијесу могле владати што није истина, но су напротив те владе зване „народне“ баш избјегавале анкету и он је — Вулетић — ту анкету први тражио. Вели да је изабрата анкета била фалса и партизанска и да је у својим политичким противницима тражила дупеже, па кад их није нашла, баталила је посао штитећи тако и неке из своје војске.

Мин. фин. Д. Вукотић улази у објашњење са Вулетићем и М. Мијушковићем. Ј. Спасојевић вели, да се све оно што је Главна Државна Контрола предала Министарству Финансија, налази у овоме и њему се за то ништа не може пребацити, а за оно што му није предато оно не може ни одговарати јер је то посао Контроли и нека она каже ко је и колико дужан.

Даље вели, да он није бранио чиновнике, који се налазе на позицијама одбором укинутим, већ је заступао потребу тих позиција, а још мање, вели, био је противан стручњаку, којег одбор за Министарство Финансија предвиђа, већ је напоменуо да није довољан одређени кредит као и да је то везано са изјесним реформама, које захтијевају и већи број чиновника.

Р. Пламенац вели, да је Гл. Државна Контрола наша потребу да се сва државна задужења концентрису у Министарству Финансија, те је Држ. Савет на њен приједлог и установио Одјељење за наплату истих задужења, а којему је Контрола сва задужења спровела.

Налази да је потребан помоћник државном благајнику. В. Кривокалић је за то, да се листе државних задужења, а које је истакао Р. Пламенац, поднесу Скупштини на преглед како би се то питање већ једном свршило и познали се људи који су тако „лијепом“ државним новцем руковали.

Ђ. Милановић и овом приликом истиче живу потребу закона о чиновницима. Р. Пламенац, Спасојевић и Вулетић улазе у објашњења и Вулетић поново позива Спасојевића и његова министра да се изјасне знаду ли или не ко је контролном комисијом задужен и ако знаду, што нијесу дужнике притегли, јер су за то плаћени.

М. Мијушковић се нада, да би одбор примио да остане помоћник благајников, што изјавио Вулетић усваја. И. Капичић жели, да и влада и одбор попушта и да се дође до споразума како се не би разноврсно гласало. Мин. фин. и грађевина Д. Вукотић изјављује, да може попустити само у позицији 5., а наиме да се укине један од предложених писара. У осталом напомиње, да се сложи са измјеном у позицији 1. као и попустио у 3. да се мјесто 4 оставе 3 секретара.

Ђ. Дрецун тражи поименично гласање код ове партије. Предсједник ставља на гласање партију 112., која се усваја: 1. и 2. позиција по извјештају фин. одбора и 3. са 3 секретара, 4. по пројекту 5. остаје на једном писару II класе са 1,200 кр. плате, 6., 7. и 8. по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита партију 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119. и 120., које се примају по пројекту са измјенама и допунама финансијског одбора које су у извјештају предложене. Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 11. о. мј. у 8¹/₂ сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Предсједник ставља на гласање партију 112., која се усваја: 1. и 2. позиција по извјештају фин. одбора и 3. са 3 секретара, 4. по пројекту 5. остаје на једном писару II класе са 1,200 кр. плате, 6., 7. и 8. по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита партију 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119. и 120., које се примају по пројекту са измјенама и допунама финансијског одбора које су у извјештају предложене. Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 11. о. мј. у 8¹/₂ сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Предсједник ставља на гласање партију 112., која се усваја: 1. и 2. позиција по извјештају фин. одбора и 3. са 3 секретара, 4. по пројекту 5. остаје на једном писару II класе са 1,200 кр. плате, 6., 7. и 8. по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита партију 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119. и 120., које се примају по пројекту са измјенама и допунама финансијског одбора које су у извјештају предложене. Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 11. о. мј. у 8¹/₂ сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Предсједник ставља на гласање партију 112., која се усваја: 1. и 2. позиција по извјештају фин. одбора и 3. са 3 секретара, 4. по пројекту 5. остаје на једном писару II класе са 1,200 кр. плате, 6., 7. и 8. по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита партију 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119. и 120., које се примају по пројекту са измјенама и допунама финансијског одбора које су у извјештају предложене. Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 11. о. мј. у 8¹/₂ сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Предсједник ставља на гласање партију 112., која се усваја: 1. и 2. позиција по извјештају фин. одбора и 3. са 3 секретара, 4. по пројекту 5. остаје на једном писару II класе са 1,200 кр. плате, 6., 7. и 8. по пројекту.

вића са Близне у Пиперима и Саве Лазаревића, командира из Липова с друштвом. Даље чита молбу М. Ђукановића посланика за десетодневно осуство, које му Скупштина одобрава.

Прелази се на дневни ред — на претрес XXVII главе буџетског приједлога. Изјавио С. Вулетић чита одборову напомену код речене главе, а у којој овај износи своје мотиве са којих је оставио плате капетана онако, како је влада предложила.

Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одборска већина руководила да остане status quo у овом и вели, да је било подвојено мишљење у одбору по овом питању а наиме: једни су били за то, да се капетанима пошто пото повећа плата, јер су њихове плате не само мале него и мизерне, а други — већина — били су за владин приједлог и да остане све како је, док се уопште не ријеши капетанско питање. Он је вели био и јесте мишљење, да се капетанима помогне ма колико.

М. Николић истиче многостране и тешке послове капетана, дотиче се њихових тешких дужности и мале плате и за то је, да им се стање побољша а не да се чека закон о административној поједи државе и уређењу закона о чиновницима грађ. реда.

Изјавио С. Вулетић напомиње да је у Одбору било мишљење, да се на капетане вотира бар још 12,000 круна поред предложеног кредита, а то је, да капетан има бар 800 круна редовне годишње плате, чему се противила одборска већина, обзиром на велики број и квалитет капетана.

Министар војвода Ј. Војводић вели, да би добро било додати капетанима још по једног писара из обзира, да су оптерећени радом и при том слабо плаћени.

И. Капичић слаже се са Николићевим приједлогом. Н. Татар признаје, да су капетани и оптерећени и слабо награђени, па се чудно, зашто није у буџету предложено, да се капетанима дода још по један писар, кад је то потребно било.

Ђ. Милановић жели, да се капетанима побољша плата, али вели, нема се буџетске могућности за сад. Изјавио С. Вулетић чита партију 121., 122., 123., 124. и 125., које су примљене по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXVIII, партију 126., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXIX, партију 127., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXX, партију 128., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

грипадао, имала у главном на уму, да се два управника, међу којима је један баш г. посланик Бошковић разликују и у плати од потчињених им.

Н. Татар вели, да је одбор при претресу овог питања узео у обзир и то, да управници царинарница рукују са новцем, као и то, да би могао наступити случај премјештања са службом истих.

Ђ. Милановић се слаже са одборовим приједлогом. Ј. Спасојевић напомиње, да су ово законсе позиције, а такве се не смије дирати, па је за то, да остане по пројекту.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXXI, партију 129., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXXII, партију 130., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXXIII, партију 131., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXXIV, партију 132., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

Изјавио С. Вулетић чита главу XXXV, партију 133., коју одбор повећава са 240 круна. Изјавио С. Вулетић износи побуде, којима се одбор руководио, да повећа ову партију и незнатно повиси плате дотичним управницима царинарница, да би их бар у неколико платом разликовао од њихових секретара.

Министар Душан Вукотић није противан побољшању плата управника царинарница, али вели, да је рђава пракса ако Скупштина почне смањивати или повећавати поједине позиције, а нарочито личне.

М. Николић налази да је одбор неправедно поступио, кад је дотичним управницима царинарница повисио плату, наговјештавајући да су неки у одбору сами себи повисили плату.

вина кредита предвиђена на све, па је мишљења да остане по пројекту.

М. Мијушковић вели, да, ако се хоће приступити раду око путева, потребни су 2—3 инжењера а не само један, који и иначе није ни пола године у Црној Гори. Каже, да досадашњи рад на путевима није задовољно ни државу ни народ. Даље, износи потребу подизања једног државног здања, наводи примјере, како би се тиме учинила знатна уштеда и држава би имала своје куће, гдје би биле смјештене канцеларије и то да одговарају и техничким и хигијенским захтјевима.

Н. Татар вели, да би требало већу пажњу обратити на поправку путева, јер су исти на многим мјестима запуштани.

Министар Д. Вукотић слаже се са г. М. Мијушковићем односно подизања једног државног здања, па вели, да је учинио за то и пројекат и мисли, да би добро било продати нека државна непокретна добра и тај новац употребити на подизање тог здања.

Предсједник ставља на гласање партију 156., коју Скупштина прима са измјеном одбором.

Извјестилац Бошковић чита партију 157., у којој одбор чини уштеду од 500 круна, — што је примљено.

Извјестилац Бошковић чита партије: 158., 159., 160. и 161., које Скупштина усваја по пројекту како их и фин. одбор одобрава.

Извјестилац Бошковић чита партију 161. а, В. Кривокапић је противан да се овај ванредни расход дода обавезном раду на предлаже, да Скупштина одреди једну суму на пут Никшић—Грахово, а коју је, вели, и лањска Скупштина усвојила.

Предсједник ставља на гласање партију 161. а, коју Скупштина прима како је предложено.

Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 12. о. м. у 8^{1/2} сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Секретар
Мило Татар

Предсједник
Лабуд Гојнић

Протест Црне Горе

Под овим насловом „Journal de St. Pétersbourg“ доноси сљедећи чланак:

„Из Црне Горе подигао се тешки протест, који захтијева да му се помњиво испитају узроци. Мала јуначка држава, пошто је била жртвована на Берлинском конгресу, сад се налази поново уочи заборава, при рјешавању балканског жељезничког питања. И кад се промисли да је ово једина згода да се у неколико поправе неправилне уговора од г. 1878., није могуће да човјека не дирне судбина једне државе, која је крива само у толико што не заузимље на мапи већи простор од осталих држава. Ово је једина прилика, да се докаже колико у пракси толико и у теорији, да се не смију суверене државе класифицирати према простору њиховог земљишта и броју становништва.

„Зна се, да је Србија званично усвојила пројект јужне пруге Дунав—Јадранско Море: Ниш—Куршумлија—Феризовић—Призрен—Медуа. Ми смо се већ изјаснили против овог пројекта, који не само да вријеђа интересе једне словенске државе као Црне Горе, него и опште словенске интересе, па и саме интересе Србије. Довољно би било, што је Порта повољно примила србијску ноту, и добро расположење Аустрије, да се увиди у јужној пруги непотпуно остварење словенског против-пројекта, који би имао спречавати продирање Драг-а. Без сумње неће се пропустити да се не истакне, да се то чини, како би се избјегао утицај аустријски и за то, да се Медуа предпоставља Барскоме пристаништу, који је подвргнут аустријској поморској полицији. Овај аргумент изгледа разложен и органи као „Temps“ нијесу се ни најмање устручавали да се њим послуже. Али у осталом зар поморску полицију аустријску и санитарну контролу не би требало предпостављати турској администрацији у Медуи? У самој ствари Аустрија врши само

неке функције у Барском пристаништу и то у име суверене Црне Горе, а национални осјећај овог малог словенског народа и сувише је осјетљив, да би дозволио да надлежност Аустрије пређе оквир, одређен Берлинским уговором. У Медуи истина, нема међународних послужја, али ће ту владати као вазда у лабавом политичком органу неразмршљив хаос разних надлежности, одакле се намећу фактичка послужја. Тако би завршна тачка била симболична за цијелу пругу, која ће пролазити кроз предјеле, гдје се живот људски не цијени више од једног фишека...

„Истина, ту је познати чланак XXIX Берлинског уговора, по ком Црна Гора мора да се споразумије са Аустро-Угарском односно грађења својих жељезница. Скорашње алузије барона Ерентала на ову рестриктивну клаузулу доказује очевидно, да у томе чланку има аустријска дипломатија драгоценост, да стаје на пут остварењу сјеверне пруге дунавско-јадранске жељезнице. Али је бечка интерпретација чудновато погрешна. Има тридесет година да је овај чланак потписан, али се никад није примјењивао у широком смислу, који му даје Аустрија. Црна Гора могла је саградити жељезницу, која везује Бар и Вирпазар на Скадарском Језеру, а да не изазове ни најмању међународну компликацију. У ствари самој чл. XXIX своди се, разложито протумачен, на обавезу Црне Горе и Аустрије, да се споразумију у погледу грађења пруге по приморју. Али је право да Црна Гора слободно располаже својим дубоким долинама и по врхунцима својих „црних“ гора. Судбина политичка једне државе и сувише је нераздвојна од њезине економске судбине, да би се могло дозволити, да се повриједи ова а да се не компромитира прва. Нека се баци поглед на мапу балканских жељезница, па ће се видјети, да је Црна Гора остављена сасвим изван великих економских жељезница, које везују Балкан са централном Јевропом, отварајући му излаз на море. Напуштена је на страну, поступа се с њом као са сиромашним сродником, те представља балканско пасторче. Берлински уговор сапео ју је међународним ланцима, да јој се не да никуд макнути из њезиних дивних предјела у све то већем напредовању туђинског уплива. Али одрећи овој малој храброј држави у овоме часу средства да прошири своје економске изворе, не би значило примијенити Берлински уговор, него би значило наставити тајне тежње аустријске дипломатије и њеног протусловенског дјеловања, којег је Берлински уговор манифестација најочевиднија.

„Ако Берлински тракт важи за јевропску дипломатију, не важи ништа за личну политику једне од његових потписница“.

Књижевност, умјетност, просвјета

Измјена закона о средњим школама у Србији. Конференција биоградских средњо-школских наставника, држана 28. фебруара и 6 марта о. г. донијела је поводом предлога о извјесним измјенама у закону о средњим школама, ову резолуцију:

1) Да се не слаже с предложеним дјелимичним измјенама закона о средњим школама како с тога, што је данас потребна корјенитија и општија реформа наших средњих школа, тако и с тога што се предложене измјене не слажу с духом реформа, које је Професорско Друштво, на захтјев министарства просвјете предложило.

2) Да је противна неограниченом отварању средњих школа било државних било приватних, јер ће се тиме одложити завођење школа, које много више одговарају економско-политичким потре-

бама наше земље, а сем тога оно стоји у опреци с бројним стањем у наставничком реду;

3) да је противна установи школа, које би носиле име „средњих школа“, а не би одговарале поједином типу данашњих средњих школа, нарочито још и стога, што се уређење тих школа и наставничке квалификације не прописују законом него указом; и

4) да је повишавање часова рада наставничког неправедно и штетно, када се имају на уму: лоше хигијенске прилика у нашим школама, просвјетно-културне дужности наставника средњих школа изван чисто школског рада, слаб прираштај у наставничкоме реду и под данашњим приликама, и отежавање правилне подјеле предмета на наставнике, које би морало наступити као пошледица предложених измјена.

Овлашћује се Управа Професорског Друштва да ову резолуцију поднесе господину министру просвјете и црквених послова, и да је обзнани у јавним гласилима.

„Матица Далматинска“. На 9. о. мј. по н. к. одржата је годишња скупштина „Матике Далматинске“ у Задру. По извјештају одбора сазнајемо да је Матица дала др. Тресићу 1600. кр. да узмогне штампати свој рад „По Атлантику“ и 1600 кр. Иву Војновићу за публикацију његова драмског дјела „Смрт мајке Југовића“. Матица ће покушати издавање своје библиотеке. Матица би свакако требала да устраје на томе мучном и племенитом путу, јер он би давао могућност и ширим слојевима читања корисних и поучних ствари.

Српска Књижевна Задруга. 1. Како је експедиција свршена, позивају се сви задругари и повјереници, који још нијесу добили књиге XVI кола, да се одмах с рекламацијом обрате Задрози, јер ће послје мјесец дана изгубити право на тражење (чл. 24. правила). 2. Оснивачи, који до одређеног рока за упис не положе свога улога, губе по чл. 10. правила своје право да послје 20 година уредног уплаћивања постану добротвори, и морају послје ако хоће да поврате то право, да послје сваку пропуштену годину годишње по 1 круну накнаде. Позивају се с тога оснивачи да најдаље до краја марта положе код својих повјереника свој улог за XVI коло, иначе ће од 1. априла изгубити раније стечено право или бити приморани платити накнаду.

Добротвор привредног подмлатка. На 23. фебруара преминуо је у Загребу у 83-ој години свога живота Миле ил. Дракулић од Мрсинграда оставивши све своје имање у вриједности од 10.000 круна загребачком друштву „Привредник“. Врли добротвор српске привредне омладине рођен је у Лици и одликовао се жарком љубављу према свом драгом народу. Посматрајући прилике српског народа нарочито привредно развиће његово, покојник је још 1904. основао фонд за подизање и унапређење српског привредног подмлатка. Бог да му душу прости!

Примили смо на приказ:

Grammatica della lingua croata-serba di G. Androvič. Књигу с горњим насловом добили смо на приказ. Несумњиво нашој широк публици није много позната ова лијепа и критички уређена библиотека, коју издаје књижара Ноерли у Милану. Та је библиотека своје врсте и доста потпуно одговара циљу, који је подузимљиви издавач истакао, т. ј. популаризовање науке и ширењу лијепе књижевности.

Издавачка књижара увидјевши потребу једне српско-хрватске граматике ради трговачких и политичких одношаја са Југословенством, умолио је г. Андравића да приреди ту граматичку. И г. Андравић учинио је то на потпуно задовољство; најстрожији лингвистичар могао би изнијети неке замјерке, али другога реда. Само би имали примјетити, да је читанка требала да је одабранија и већа, јер је то од велике важности за изучавање језика. Осим тога и писац употребљује чешће пута изразе, који баш не спадају у књижевни језик. Упозоримо читаоца још један пут како на ову књигу, тако и на цијелу библиотеку, која садржи богати материјал из свих наука.

„Једно љето четовања“. Књигу под горњим насловом написао је по причању харамбаше Стојана Ковачевића и другим изводима Ристо Т. Пророковић—Невесињац. Ово дјело писац је посветио српској омладини, а „Чупићева Задужбина“ наградила га је са 500 динара.

Књига износи 11 штампаних табака и цијена јој је 150 дина. Друга књига овог истога занимљивог дјела биће готова до краја овог мјесеца. Њено излагање потпомогла је Коларчева Задужбина са 800 динара.

О слободи воље, моралној и кривичној одговорности. Написао Д-р Бранислав Петронијевић, професор универзитета. Биоград, 1908. Цијена 2 динара. Књига ова састоји се из три дијела, од који су први и трећи, с малим измјенама, прештампани из „Полицијског Гласника“ за г. 1906 и 1907, а други је дио учени писац сасвим на ново израдио и пул је лијепе поуке.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Камено уље није лијек

написао Др. Кујачић

Још одавно (1166) се камено уље (гас. петроуље, ol. petrae, ol. Vivum и т. д.) употребљавало као лијек и у научној медицини и у народном лијечењу. Оно се једном ријечи свуда препоручивало и употребљавало с веома великим и тврдим увјерењем и то противу најразноврснијих, како унутрашњих тако и спољашњих болести. То је дакле било неким тако рећи свеопћим и врло снажним срством, које је сваки поједини на свој особити начин и по својој сопственој вољи препоручивао и примјењивао ни мало не обзирајући се и не разбирајући, да ли то има мјеста или не.

Али свакако та тако опширна употреба није никако и ни у ком случају истичала из каквегод љековите снаге тога назови—лијека, него само из оне свеопће празновјерице, која је тада била на врхунцу своје моћи и која је као така својим мрачним појмовима била обузела цио свијет и тиме стајала на пут свакоме научноме раду и напретку у најширем смислу те ријечи. А да би му се уз то осигурало и још што опширније земљиште за примјену, чак је и тадање свештенство у свом вјерском заносу било узело веома живи удио у лијечењу њиме. То је било дакле у неку руку врхунац поштовања тог „чудотворног“ и тада ни мање ни више него „светога“ лијека.

На основу тога вјеровања камено уље су употребљавали противу разних рана, особито противу опширних изгорелина. Уз то је оно имало нарочиту примјену противу свраба, узетости, болова у стомаку и у цријевима, реуматизма и свију у опће болова без обзира на њихово узрочно поријекло, Шта више, оно се тада сматрало сигурним „спецификумом“ противу свију болова у стомаку и цријевима, ради чега се и давало таким болесницима често у тако обилним количинама, да је у брзо мјесто оздрављења наступало нагло тровање и смрт као неизбежна посљедица његовог отровног учинка. Тако се у свим случајевима, гдје би се болесник пожалио на слаби стомак или цријева, давало с мјеста камено уље као најсигурније средство и с тврдим увјерењем, да ће се слаби органи одма поправити и оживити (ol Vivum, животно уље).

Тврдо вјерујући у животворну снагу каменог уља сматрали су га веома моћним срством противу тешких порођаја. По тадањем мишљењу доста је било само неколико капи, па да се најтежи случајеви брзо и лако сврше.

Врло је занимљива његова употреба противу глувоће. Тако је болесник, који би се пожалио, да н. пр. не чује добро на једно ухо, лијечен каменим уљем и то једним истим начином без икаква обзира на то, какве је врсте и природе била његова болест. Лијечење се вршило на овај чудновати и смијешни начин. Болеснику би метнули у болесно ухо мало памука, па би га онда легли на то ухо а у здраво би му се сипало по неколико капи каменог уља стом намјером и увјерењем, да ће оно да прође кроз главу у болесно ухо и да ће тиме у њега пренијети здрави слух из здраве стране а болест истјерати кроз памук на поље.

Под утицајем тако чудноватог и ничим неоснованог мишљења и свеопћег тврдог вјеровања чак је и новија медицина чинила с каменим уљем разне пробе. Она га је с том намјером употребљавала како само по себи тако исто и у облику разних масти. За спољашњу употребу особито је примјењивано противу реуматичких болова у костима и у мишићима, разних пртоисли, невралгија и у опће противу свију других болова. Та је примјена бивала тако упорна без икаква обзира на неуспјех, да се још и дан-данас опајају трагови њезини особито у народној медицини.

Унутрашња употреба чистог петроуља особито се истичала проттву људских паразита. Мислило се, дакле, да ће оно бити најбољим и најпоузданијим срством противу тако званих облик бубина (аскарида), пантљичара и свију осталих животиња, које у човјеку као паразити живе.

Међутим у најновије доба а на основу многих научних проба изабачен је тај назови-лијек сасвим из употребе, чим се научна рецептура ослободила једног непотребног и шкољивог терета. Тако се данас камено уље само по себи нијегде

већ не сматра с научног гледишта лијеком; и сигурно неће бити ни једнога цилог љекара, који би га ма и у шали препоручио болеснику. И све што је остало у медицинској употреби од тога „чудотворног“ лијека, може се свести само на неке масти, као што су вазелин и парафин, које су тек по својој поријеклу близу каменом уљу. Па чак кад се и те масти узму с гледишта љековитог утицаја, то се оне не могу назвати правим лијековима. То су само згодне масти, с којима се мијешају други од много важнијег утицаја лијекови и то само за спољашњу употребу.

И ако је медицина сасвим оправдано избацила камено уље као неваљано и потпуно нељековито средство, ипак је стара и окорела празновјерица толики утисак учинила у народу, да га овај још и дан-данас у врло опширним размјерима употребљује с тврдим увјерењем у најразноврснијим случајевима својих болести.

Кад би то средство било нешкодљиво и кад као тако не би чинило штете ономе, који га употребљује, на њега не би требало освртати баш никакве пажње. Али како у ствари није тако, него се насупрот јавља веома често као јаки отров, како у смислу саме смрти тако и у смислу проузроковања разних болести, то не би никако смјела научна хигијена да не да народу потребно објашњење о тој важној чињеници.

Ко је обраћао макар неколико пажње на народно лијечење, могао се лако увјерити да камено уље никад и ни у ком случају не лијечи него насупрот само шкоди.

Из своје сопствене праксе могао бих и ја сигурно и сваки други лекар навести много примјера, гдје је употреба каменог уља довела за собом веома упорне и опширне кожне болести. Напоменућу само то, да сам имао више пута пред собом случајена опширних екцема и јаког црвеног вјетра (еризипелас, бјелоћа), којим је најближи узрок било лијечење каменом уљем. На питање од кад се болест појавила, у свим су случајевима болесници одрешито признавали, да се она појавила тек онда, кад је по наговору овога или онога травара привио „гас“; па мјесто да му буде боље од „раматиза“, ето он добио ову другу болест, при којој је заборавао прву.

Како и црвени вјетар и екцем радо иду на нечистоћу, то се лако објашњава појава тих тешких болести последице употребе каменог уља. С једне стране опћа нечистоћа, која влада у нашем народу свуда с врло незнатним изузетком, с друге пак повреда танке коже и горњих слојева саме коже употребом каменог уља ствара најзгодније увјете за улазак заразне клице у тијело дотичног болесника. Уз то кад се још дода да наш народ често употребљава петролеј помијешана с пепелом или с којим другим сличним средством, то ће бити јасно, да су опширнији приштови и ране на дотичним мјестима баш отуда проузроковани и тиме дају повод наведеној једној и другој кожној болести, које су често смртоносне (црвени вјетар) и које се обично веома тешко лијече (екцем).

Поред тих незгода, које болеснику наступају због спољашње употребе каменог уља, има их много још тешких од употребе његове унутра. Катари у стомаку и у тријевима, опадање апетита и најпослије остро тровање—све су то тешке болесне појаве, које се често јављају као посљедица унутрашње употребе каменог уља и које као такве најодлучније позивају, да се народ обавијести, да се већ једном остави тог штетног и опасног лијечења и да се увјери, да камено уље није никакви лијек и да оно, као тако, може само шкодити.

Зато је потребно да се зна, да камено уље ни у ком случају није лијек. Насупрот оно је шкодљиво и често за сам живот врло опасно па чак и смртоносно. На жалост има шарлатана (Пелагић и др.), који га препоручује без икаква обзира на то, што они ни појма немају о његовом физиолошком утицају на наш организам. Препоруке тих несавјесних незналица тако су се мјестимиче укоријениле у народу, да оне чине ужасне штете. Много сам случајева видео, гдје се у народу лијечи дифтерија каменом уљем. То је очигледна смрт, јер сиромаш сељак не зна, па се нада, да ће му и то помоћи. У тој жалосној нади прође вријеме сигурног лијечења, које ми данас имамо у противдифтеријној сурутици. Таких је примјера много.

Особито камено уље нема данас никаквог значаја зато што постоје лијекови сасвим сигурни противу свију оних болести (свраб, бубине, пантљичара, разне ране, изгорелине, ревматизам и т. д.), гдје се оно у народном лијечењу примјењује. Уз то су сви ти лијекови доста јефтини и народу доступни.

Зато не лијечите се каменом уљем, оно није лијек него само штету чини.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Женска Радничка Школа Књагиње „Јоланде“. На други дан Ускрса приредиће се у овој школи нова добротворна лутрија у корист ученица исте школе.

Увјерени смо да ће се и овом приликом наше грађанство одазвати како би се помогло томе заводу, који је толико користан за нашу земљу, а који непрестано напредује, о чему су се увјерили приликом недавне посјете и Њено Краљ. Височанство Књагиња Милица, Њено Височанство Књагиња Ксенија и г-ђа Константиновић.

Нема сумње да тај напредак зависи у првом реду од добре управе школе и од ревносног заузимања њених наставница; али у највећој има се за напредак школе благодарити Њеном Величанству Краљици Јелени, која непрестану бригу води о овом заводу и стара се о његовом напретку, на коју сврху је још прошле године послала из Италије двије учитељице женског ручног рада, а то су двије сестре госпођице Ана и Доменика Пакоти.

Згодици лутрије, међу којима има и лијепих и од вриједности, биће изложени у школи, гдје ће се моћи купити и бројеви за лутрију.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је даље ове прилоге:

г. Војвода Пламенац кр. 200—
г. Е. Штаин, секретар царско-руског посланства кр. 100—
г. Д-р Огњеновић кр. 50.—

Из Првог Црквеног Пјевачког Друштва. У чланство овог нашег вриједног пјевачког друштва уписали су се даље ова господа:

Кап. Александар Саичић; кап. Марко Л. Иванишевић; Илија Ников Милошевић; Станица уд. Пипер; Филип Протић; Д-р Стево Огњеновић; Крсто Јаблан; Душан Иличковић; ком. Павле Вуисић; Димитрије Богојевић; Јован Комарек; Мило Чакић; Крсто Вуков Мартиновић.

Сувише приложила је гђа Станица уд. Пипер кр. 16 добровољног прилога.

Управа Друштва и овим путем захваљује поменути члановима и нада, се да наше грађанство и унапријед неће одрећи своје помоћи друштву, како би ово истрајало у свом хвале вриједном потхвату.

Примљени у црногорско држављанство. г. г. Филип Врчевић, писар Санитетског Одјељења Министарства унутрашњих дјела и Динко Мистура, магистар фармације, примљени су у црногорско држављанство.

Поклони. — Пок. сердар *Саво Пламенац* поконио је фонду школе у Бољевићима педесет наполеона у злату, да се интерес од тих новца даје сиромашној дјечи, која посјећавају школу бољевићку, на књиге и писаћи материјал.

Одбор школе у Бољевићима дао је поменути новац на капитализирање сагласно чл. 4. тач. б. правила о управљању фондовима филијалу Црногорске Банке на Виру.

Мирко Класић, официр, приложио је фонду исте школе круна 20 за душу свом сину *Јовану*, ученику исте школе.

Мићан Туров Пламенац, приложио је школи у Бољевићима једно звоно за школске сврхе.

Одбор школе у Бољевићима овим путем искрено благодари поменути прилагачима.

Из **Скадра** нам пишу 27. марта:

У Миридитима и на ријеци Дрину код Везировог моста, на путу за Призрен, баш на граници вилајета скадарског и санџака призренског збили су се озбиљни нереди између мухамеданаца и католика. Да би успоставио ред, Валија је послао прије три недеље једну стотину војника, али како изгледа без икаква успјеха, те стога је Валија прије четири дана и у ова два посљедња дана послао цио баталион војске. Како се да замислити, да је бар толико војске морало доћи из Призрена, изгледа да су ти нереди одвећ озбиљни. Ово се све збива баш онуда, куда би требала да прође жељезница по пројекту владе Краљевине Србије.

ТЕЛЕГРАМИ

Бијариц, 24. марта. Предсједник енглеског Министарског Савјета Кампбел-Банерман предао је овдје Краљу Едуарду оставку, коју му је Краљ с обзиром на његову тешку болест уважио и повјерио Аскиту да састави ново министарство.

Хелзингфорс, 24. мар. Цар је распустио финску Скупштину. Нови избори одређени су за 1. јула, а нова Скупштина састаће се 1. августа.

Софија, 25. мар. Књаз бугарски и Књагиња стигли су овамо. Многобројни народ дочекао их је великим одушевљењем.

Биоград, 25. мар. Самосталци изјавили су у Скупштини, да су због поновне повреде Устава и гажења закона и ушљед владајуће корупције одлучили ступити поново у опструкцију, тражећи у исто вријеме слободне изборе. И друге опозиционе партије траже нове изборе. Пашић је одговорио, да је дужност владе да побија теорију опозиције, која је наперена против парламентаризма.

Петроград, 26. мар. Неосновани су гласови о ратним спремама Турске на граници Кавказа.

Биоград, 27. марта. Владина је странка одлучила, да не узме удјела при образовању коалиционог министарства, док опозициони кругови заступају начело, да једино коалициона влада може провести слободне изборе. Предстоји распуст Скупштине. Краљ је јуче и данас примио многе политичаре, али вијећања се још продужују.

Палермо, 28. мар. Њемачка Величанства отпутовала су за Крф.

Биоград, 28. мар. Вечерас се очекује одлука краљева односно рјешења кризе. Вође свију странака савјетују Краљу, да распусти Скупштину.

Берлин, 29. марта. Њемачка је влада саопштила руској влади, да је у начелу сагласна с руским предлозима о македонским реформама.

Цариград, 29. мар. Генерал Робилант, нови заповједник македонске жандармерије, наименован је турским дивизионом генералом.

Будимпешта, 29. мар. Сједнице парламента закључене су.

Берлин, 29. марта. Билон је отпутовао у Рим. Њемачка Величанства с дјецом стигла су у Крф, гдје их је дочекала краљевска грчка породица.

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Суда за суђење анархистичких злочина на Цетињу, од данас број доњи, и овим путем позивају се:

Марко Даковић, свршени правник;

Тодор Божовић, студент биоградског универзитета;

Јован Ђоновић, студент биоградског универзитета;

Милија Павићевић, бив. народни посланик;

Симо Шобајић, б. нар. посланик;

Лазо Божовић, бивши учитељ;

Љубо Павић, трговац;

Перо Врбица, бив. чиновник министарства финансија;

Андрија Радовић, држ. савјетник у пензији;

Бајо Гардашевић, судија у пензији;

Саво М. Ђурашковић, бив. нар. посланик;

Никола Т. Мартиновић, студент у Минхену;

Петар Новаковић, бивши писар обласног суда на Цетињу;

Радоња Поповић, студент — родом из Куча;

Вујадин Окичин Вујачић, бивши капетански писар;

Милутин Ристов Миличковић, сељак из Пипера;

Лазар Дамјановић, свр. правник;

Јован Томашевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јован Кажић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Глигорије Вукчевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јово Лазаревић, типограф — оптужени по дјелу завјере откривене дана 23. октобра 1907. год.

на Цетињу против Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, чланова Владајућег Дома и постојећег стања у Црној Гори, да на дан 12. маја ове године у 8 сати прије подне предстану потписаном суду ради одбране, којег ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину.

У случају, ако се позвати не пријаве, суд ће донијети заочну пресуду (in contumaciam) ма и на штету оптужених.

Број 258—В—1908.—40

Цетиње, 20. марта 1908. год.

Књ. Суд за суђење анархистичких злочина

Предсједник
Лабуд Гојнић

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактуални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансиску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње. 5,5

СТЈЕЧАЈ

Траже се два физикуса за округе: Бањани, Грахово и Опутну Рудину са сједиштем на Велимју и за округ Васојевићски са сједиштем на Андријевици.

Годишња им је плата по 3600 круна (три хиљаде и шест стотина круна).

Окружни физикуси бити ће дужни држати своју ручну апотеку и мораће на позив ићи по округу колико по званичном толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда према нашем „Санитетском Зборнику“.

Молитељи морају познавати српски језик; морају бити оспособљени за докторе целокупног лекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити припослане санитетском одјељењу Министарства Унутрашњих Дјела најдаље до 1. маја 1908. год. и провиђене са свима потребним исправама.

Број 446. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 19. марта 1908. године на Цетињу. 2,3

Слиједи додатак

ОГЛАС

На основу одобрења Министра Финансија и Грађевина, од 21. децембра 1907. године, ради издавања зидарског посла при градњи пјешачког моста преко ријеке Железнице у Зупцима на Бегове, држаће се јавна лицитација 12. априла т. г. и то на лицу мјеста.

Прорачуњена је свота кр. 1650 а кауција тридест од сто, која се има поднијети у готовом новцу или непокретним добрима.

Кауција у непокретним добрима треба да је капетанским или општинским судом потврђена и тачно њезина вриједност процијењена. Пошто се уговор о раду склопи, подузимач је дужан кауцију у непокретности поднешену таксирати у надлежном капетанском или општинском суду.

Плаћање такса пада на терет подузимача. План и прорачун могу се видјети у канцеларији капетанског Суда у Бару, а на дан лицитације на лицу мјеста.

Одјељење задржава прво да рад никоме не уступи, ако би понуђена цијена неповољна била.

Број 546. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељења за Грађевине и Саобраћај. 21. марта 1908. год. Цетиње. 2,4

СТЈЕЧАЈ

Државној Штампарији потребни су пет ваљаних слово-слагача, који су вјешти свима слагачким пословима. Компетенти који желе заузети које од ових мјеста, нека се са понудама и потребним исправама пријаве потписаној Управи.

Државна Штампарија ће примити на обучавање 4 ученика под следећим условима.

- 1, Да је ученик свршио основну школу — са врло добрим успјехом — првијенство ће имати они с већом спремом;
 - 2, Да је потпуно здрав;
 - 3, Да је доброг владања;
 - 4, Да није млађи од 13 година.
- Учење траје четири године, за које ће вријеме ученици примати на име издржавања и то: прве године учења по 10 круна мјесечно; друге године по 15 кр. мјесечно; треће године по 20 кр. мјесечно и четврте године учења по 30 круна мјесечно.

По свршетку четири године учења, полагаће ученик испит, и по положеном испиту произвешће се за радника.

Они родитељи или старатељи, који би имали вољу да њихова дјеча уче штампарски рад, нека поднесу молбу Управи Држ. Штампарије, и уз молбу да приложе дјетињу потоњу школску свједоцбу, крштеницу и љекарско увјерење.

Број 113. Из канцеларије Управе Држ. Штампарије. Цетиње, 15 марта 1908. године.

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина, овим ставља до знања нашим радницима, да ће се у течају ове 1908. године а најдаље у марту мјесecu отпочети рад на линији колског пута Подгорица—Колашин—Андријевица, гдје ће наши радници имати довољно рада до краја ове године.

Министарство ће давати рад на поменутој линији под конграте, а и само ће под наднице радити извјесни дио истога пута, тако да наши радници неће имати никакве потребе ићи на зараду у иностранство.

Број 201. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 1 фебруара 1908. Цетиње. 4,4

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај, издаваће на јавној лицитацији израду следећих радова:

1.) Израду око 2800 метара парапета на колском путу од моста на Златички поток до моста под Градином (на Биоче,) од којег ће бити у клак ограђено око 500 метара. Лицитација ће бити код моста под Градином дана 15 априла т. г.

2.) Израду око 6000 метара колског пута од цркве љворечке до Веруше. Лицитација ће бити дана 17 априла т. г. у канцеларији Капетанског Суда у Лијевој Ријечи. Пут ће се продавати дјелимично према природи од 200 до 1000 метара дужине.

Истога дана држаће се лицитација за три мала камена мостића од 3, 4 и 7 метара распона, од којих ће се планови, прорачуни и други ближи услови дан раније од лицитације моћи на лицу мјеста добити.

3.) Израду око 700 до 800 метара колског пута од Јасена до према Јабуци. Лицитација ће се држати 20 априла т. г. код моста на Црни Вал, а подијељен ће бити на секције од 200 метара.

Том приликом држаће се јавна лицитација за набавку дрвенарије, даље и за израду исте за мост на Црни Вал преко Таре. План и прорачун моћи ће се на дан лицитације на лицу мјеста добити.

Ко би желио лицитирати на горепоменим радовима, дужан је поднијети кауцију тридест (30) од сто од вриједности погођених радова, било у готовом новцу или непокретним добрима.

Кауција у непокретним добрима, треба да је капетанским или општинским Судом потврђена, тачно њезина вриједност процијењена и да није никоме подложена. У противном случају неће се без ових услова никоме дозволити да лицитира.

Пошто се уговори о раду склопе, подузимачи су дужни кауцију поднесу у непокретностима одмах таксирати у надлежном капетанском или Општинском Суду и предати Одјељењу за Грађевине и Саобраћај.

Плаћање такса пада на терет подузимача. Одјељење задржава право да радове поменуте никоме не уступи ако би неповољне цијене биле.

Број 547. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 21. марта 1908. Цетиње.

Службени огласи

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доље описана непокретност Риста Бојовића из Колашина, процијењена 1500 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији кап. суда у Ман. Морачи.

За продају се одређују три рока: 10. априла, 10. маја и 10. јуна ове године.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, дужникови повјереници, као и сви они, који имају право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

„Бриње“ једно рало и $\frac{3}{4}$ оранице и 3 косе ливаде, са припадајућим удудом; на истој једна мала кућица — у виду колибе — граничи: од истока и сјевера комуноу бабљачкијем, од запада имовином Цуковића и командира Јова Меденице а од југа имовином командира Меденице.

Број 169—132—1906.

Ман. Морача, 10. марта 1908. год.

За капетана
Јово Добричанин писар.

Р. 172. бр. 146. 1,1.

Приватни огласи

ПОЗИВ

на упис II кола акција Црногорске Банке.

Према ријешењу II редовне главне скупштине акционара Црногорске Банке одржане на дан 2. фебруара о. г. а на основу чл. 8. банчних правила, отвара се упис на II коло акција, које има 1000 комада, сваки по кр. 200.

При упису полаже се на име уписнине по круна 3 од сваке акције а на име уплате 10% или по свакој акцији круна 20 остатак од круна 180 полаже се у 18 мјесечних оброка од по кр. 10.

Упис почиње 1. априла о. г. и вршиће се сваког радног дана прије и послје подне и то:

на Цетињу: у банчином локалу;

у Подгорици и Бару код банчних филијала;

у Колашину, Ријечи, Његушима и Вир-Пазару код банчних заступника и у Никшићу код Никшић. Штедионце.

Наша браћа у Америци могу упис извршити или непосредно код Црногорске Банке или преко тамошњих мјесних новчаних завода како за најподесније и за најсигурније наћу. Страни поданици у земљи и изван који желе бити акционари имају се непосредно обратити Црногорској Банци.

Број 2139.

Цетиње, 18. марта 1908.

Р. 180 бр. 147 2,5. УПРАВА ЦРНОГОРСKE БАНКЕ.

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истога дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истога дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијам.

Р. 156. Бр. 128. 3,4 УПРАВА.

ВЕЛИКУ СРПСКУ КЊИЖАРУ И ШТАМПАРИЈУ
БРАТЕ М. ПОПОВИЋА
КУПИЛО ЈЕ
УЧИТЕЉСКО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО
„НАТОШЕВИЋ“
У НОВОМ САДУ.

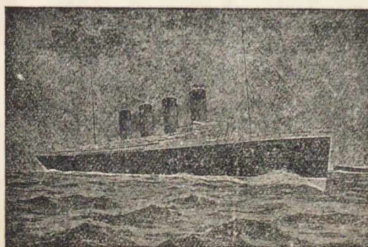
Све поруџбине са стране шаљу се на Учитељско Деоничарско Друштво „Натошевић“ у Новом Саду, а поруџбине из места примају се у самој књижари и штампарији, које се налазе у п. п. свом досадањем локалу. Број 143. 1—5
Поруџбине се извршују брзо, тачно и по примереној цени.

ИСКЉУЧИВО ЗА ЦРНУ ГОРУ
ЗАСТУПНИК ПРОДАЈЕ
Најсавременијих Грамофона и плоча
на ЦЕТИЊУ код
НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА
PSETO, KOJE PAZI NA GLAS
SVOGA GOSPODARA.
ZASTITNA BILJEGA.

Велика свјетска фабрика Грамофона The Gramophone and Typewriter Ltd у Лондону, чија заштитна марка одличена на приложеном цртежима, јемчи за солидност Грамофона који се преко мене могу набавити франко на Цетиње, по цијени новнику, као и код саме фабрике, извршити поруџбину нека се обрати мени за цијеновник како Грамофона тако и плоча, са најлепшим мелодијама српским и страним. Препоручујем се за што већу поруџбу како радњама тако и фамилијама за које је Грамофон једна од најлепших фамилијарних забава. Са поштовањем
Никола Кнежевић.

Као год што је на гласу фабрика, за солидност Грамофона тако исто је на гласу и са својим плочама, а тако исто као добре издаје и Зонфонске плоче, које су једне и друге са златним етикетама, а употребљују се са обије стране, ко жели

КУНАРД ДРУШТВО

п. п. Број 447 9,10.

посједује највеће, најбрже и најпространје параброде за превоз путника за Америку.

„ЛУЗИТАНИА“

пароброд, при свом задњем поласку за Нев-Јорк стигао је преко Океана за само 4 дана, 19 ура и 52 минута као што су све новине са највећом похвалом донијеле ту вијест. Дакле с тим је установљено да једини параброди овога друштва могу да превале пут преко Океана за мање од *иш* дана.

За путне карте и даље информације треб обратити се: Трипу Ивановићу, агенту Аустринског Лојда у Котору.

ОБЈАВА Желећи потоње дане које ми свеомуги буде досудио да још проживим, провести мирно у кругу своје фамилије као приватан Грађанин, — ријешо сам се напуштити трговину.

Као трговац радо сам служио мојим многобројним пријатељима и познаницима као посредник — кориспонтент: писама, мјеница, чекова, улутница и других аманетних препорука.

Данас ми је већ ту и ако пријатну, али и досадну дужност као приватном грађанину, тешко, управо немогуће вршити и најближим мојим пријатељима, па овим путем молим свакога, да се у будуће мојом фирмом тим послом нико не послужи, јер и поред најбоље моје воље, никоме ту дужност даље вршити немогу.

Р. 101. Бр. 150. 1,3 Хаџи Богдан Чађеновић

ОГЛАС По ријешењу ванредне скупштине акционара Подгоричке Штампариие „Вој. Божићар Вуковић“ држане 23. марта о. г. управни одбор даје штампариију под најам за једну или више година. Остали услови — који ће бити повољни — могу се добити код Управе.

Подгорица, 26. марта 1908.
За Управу Штампариие
поп Јоко Гојнић
пословођа

Р. 50. Бр. 157. 1,1

НА ЗНАЊЕ ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

Имам на продају годињског вина, прве врсте маџарске саламе, мортаделе, шпека (сланине) сира холандског, најфинијих грчких маслина, финог тршћанског краута, сардела руских, сардина у кутијама, рака, финих колача за чај и млијеко, чоколаде, краставца, паприка и т. д.

Све је од најбоље врсте. Цијене су умјерене, а послуга је брза.

Цетиње.
Р. 58. Бр. 86. 4,5 **Франо Леша (Дебели)**

ЦРНОГОРСКЕ И ОРИЈЕНТАЛНЕ

употребљене поштанске биљеге купујем у највишој количини по најскупој цијени.

A. Weisz, Briefmarkenhandlung,
in Wien, I. Adlegasse 8.
П. п. Бр. 36. 6,8

НА ЗНАЊЕ

Од сваког, без разлике, ко ми дугује а не подмири дуг до 15. маја 1908. год. нек не имадне ни мало жалости, тражићу свој новац судским путем.

Цетиње, 15. марта 1908.
Р. 35. Бр. 133. 2,5 **Васиљак Теодоридес**

ПРОДАЈЕМ

моју кућу на Цетињу, у новој вароши Бранкова улица број 6. вивизи чесме (водовода).

Ко би је желио купити, нека се обрати потписатом.

Р. 26. Бр. 148. 2,3 **Вучић Божовић**

ПРОДАЈЕМ

моју кућу на Цетиње у главној улици, у којој Црногорска Банка станује, која рентира 1500 круна годишње.

Ко би желио купити, нека се обрати потписатом.

Р. 28. Бр. 151. 2,3 **Јевто Петковић**

**Министарство Унутрашњих Дјела
— Одјељење Народне Привреде —**

Петар Дреџун
механик
П. п. Бр. 107. 3,5

ЛИНГЕР & К^о
ТРСТ
(Lingger & Co. Trieste)
Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и ратних пушака. — Оригиналих Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, сваке врсти. Нови илустровани ценовник, шаљемо на захтјев и бадава ифранко.

п. п. Бр. 395. 9—20.

ПРОДАЈЕМ моју кућу у Никшићу од 43 метра дужине, ширине 14 метара, на 2 боја; доњи је бој са 12 одјељења; горњи је са 15 одјељења, 2 тезе уређене, 1 од 23 метра, II од 10 метара дужине, ширине 6 метара. Ко би желио купити нека се пријави кап. Обрену Никовићу и моме опуномоћнику Перу Гаврилову Јововићу. Новац сигурно може бити на отплату.

У Никшићу, 15. марта 1908. год.
Р. 73. Бр. 142. 1,2 **Митар Никовић**

ОГЛАС

Одбор за Балканску изложбу има на продају неколико хиљада врло лијепих, илустрованих дописница из наших крајева.

Цијена је од 100 комада 5 круна, а за куповине више од 1000 комада, даје се 10% попушта.

Ко жели купити, нека се обрати поменутом одбору у Одјељењу Народне Привреде.

Р. 47. Бр. 139. 2,3

Митар С. Вукчевић,

обласни судија у пенсији,

од 10. фебруара ове године примаће на заступање грађанске и кривичне парнице пред судовима административним и духовним властима; писаће тужбе, молбе и жалбе за све наше власти; писаће и примати посредовање при склапању уговора односно нагодбе; такође ће давати савјете у погледу свију наведених предмета и т. д.

Сједиште и пошта:
Подгорица (Podgorica—Monténégro)
Р. 61. Бр. 68. 3,3

ПРОДАЈЕМ Берско Вино

црно и бијело, прве врсте, 1200 килограма. Ракије — првијенца — 140 килограма, од 18, 19, 20 гради. Пиће је чисто и под гаранцијом.

За погодбу обратити се: Мићу Баровићу, у Цетиње и барјактару Благоги Перовићу у Подгорицу.

Власник
Р. 42. Бр. 126. 2,2 **Стеван Перовић**

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Потписатој браћи племеницима који са својим обилазим прилозима притекоше у помоћ да се обнови и подигне храм Св. Архангела Михаила у Милошевиће.

Имена добровољних приложника: Васиље Кекић 50 круна, Митар Жижић 50 кр. Танасије Вућић 30 кр.; Вукале Ненезић 30 кр., ком. Јован Ружић 20 кр.; Трипо Томић 20 кр.; Божо Муровић 20 кр.; Благоје Шћепановић 20 кр.; Миро Јошановић 20 кр.; Мijat Шћепановић 22 кр.; Мирко Кадић 22 кр.; Ђорђе Шћепановић 20 кр.; официр Никола Ненезић 15 кр.; Драгоје Чворовић 10 кр.; Мирко Келкић 10 кр.; Новица Зорић 10 кр.; Милован Гордијанић 10 кр.; Миро Давидовић 10 кр.; Спасоје Вуловић 10 кр.; Јерда Кустудића 10 кр.; Коста Вуловић 10 кр.; Голуб Голубовић 10 кр.; официр Раде Радовић 5 кр.; Радомир Жижић 5 кр.; официр Арсеније Ружић 5 кр.; Луција Томића 5 кр.; Димитрије Гвозденовић 5 кр.; Божо Дуборије 5 кр.; Милосав Головић 2 кр.; Симеун Томић 2 кр.; Неђељко Струњаш 1 круна.

У све дослен 4758 круна.

Милошевић, 22. марта 1908 год.
Потписати одбор сматра за особиту дужност изјавити своју топли захвалност и благодарност горе именованим приложницима.

Предсједник црквеног одбора, кап. Јован Жижић, чланови: Живко Јошановић, официр Никола Кнежевић, Живко Жижић Шпиро Жижић, Јанко Жижић.

Р. 175. Бр. 156. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

С болем у души јављамо овим сродницима, пријатељима и познаницима, да је наш никад непрежаљени син, односно синовац, муж, брат и ђевер

† Саво Лукин Ђуровић

преминуо у вјечност 16 марта о. г. послје дугог и тешког боловања, а у 36-ој години свога живота и с тим дубоко ожалости своју породицу.

У исто вријеме не можемо пропустити, да и овом приликом не изјавимо своју искрену благодарност свијема онијема, који нам било личним присуством, било ма којим другим путем, изјавише своја саучешћа у нашој превеликој жалости за милим и незаборављеним покојником.

Искрено благодаримо на телеграфским и писменим саучешћима г. г. војводи Пламенцу, срдари Р. Пламенцу, бригад. И. Ђуровићу, командиру П. Пламенцу, члану Обл. Суда Луки Ђуровићу, потпоручнику Нику Пламенцу, Илији М. Ђуровићу и Марку Ј. Којичићу; особито смо

захвални г. г. свештеницима Мићу Улићевићу, Петру Машановићу и Јоку Лекковићу, који над покојником опијело извршише.

Срдачна хвала учитељу с ђацима, који спровод увеличаше и над покојником вијенац положише, а наособ захваљамо г. учитељу М. Улићевићу, који се онако дирљивим говором над гроб са покојником опростио. —

Нарочито остајемо захвални за вазда својој браћи Дупиљанима и Попратничанима, који на глас смрти покојникове похиташе и милог нам покојника оплакаше, труда не жалише дневно и ноћно да се покојник што љепше и сјајније сахрани, те нам са тиме унеколико тугу ублажише.

Дубоко смо захвални племенима Доњо-сељанима из Љуботиња, Грађанима, Томићима, Доњо-брчељанима, Ораховљанима, Сотонићима, Комарњанима, Подгоранима, Глухо-дољанима, Бољевићима, Годињанима и Сеочанима, који у онако великом броју дођоше и покојника ожалеше.

Још једном незаборављена благодарност нека је без разлике свијема онијема, који нам у великој нашој жалости ма којим путем саучешће изјавише и тиме знатно бол нашијех срца ублажише. —

Дупило, 20 марта 1908.

Ожалошћени:
отац **Лука Ј. Ђуровић**, Мајка **Мара**, стриц **Стеван**, супруга **Стане**, браћа: **Илија**, **Блажо**, **Љубо** и **Јово**, сестре: **Кристиња** и **Ђорђина**, снахе: **Љубица** и **Милица**, са осталом родбином.
Р. 301. Бр. 158. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег оца односно мужа брата, свекра и ђеда

† Драга Радова Лекића

БАРЈАКТАРА

који се пресели у вјечност 27. фебруара ове године у 88 години свога живота. Овијем путем изјављујемо вјечиту захвалност браћи племеницима, који на глас о смрти покојниковој одмах похиташе у наш ожалошћени дом.

Вјечита захвалност г. г. свештеницима: Саву Вукосавићу и Јоку Јовачевићу, који су над покојником опијело свршили.

Срдачно остајемо захвални г. Илији Томову Радачи, који је над гробом изговорио диван говор и у неколико покојниково житије и заслуге изнио.

Доживотна благодарност: Љуботињанима, Грађанима, Подгоранима, Брчељанима, Дупиљанима, Сотонићима, Глуходољанима и свиима онијема, који ма којим путем изјавише саучешће у нашој преголомој жалости и тимем у неколико утјешеше наша ожалошћена срца.

Буковик, 12. марта 1908. г.
Ожалошћена породица: син барјактар **Ристо**, брат **Иво**, удова **Стана**, кћер **Мара**, снаха **Маша**, унуке **Зорка** и **Стана** са осталом браћом **Лекићима**.

Р. 150. Бр. 138. 1,1

Наш нигда непрежаљени

† Зарија Нешов Ђурић

у најлепшем цвијету своје младости у 21. години свог момачког живота, а послје двомјесечног боловања, на дан 9. марта ове 1908. године пресели се у вјечност.

Неможемо да пропустимо, а да не изјавимо нашу доживотну благодарност, свијема оним, који учествоваше, лично, телеграфично и писмено у нашој превеликој жалости.

Особиту благодарност изјављујемо Обласном лекару г. Д-ру Митру Радуловићу, на његовом лекарском и хришћанском неуморном и топлим заузимању око покојника; часном свештенству Подгоричком, Подгоричкој омладини Занатлијског Удружења, која копоративно и онако сјајно и величанствено, а на челу са дивним — жалосним вијенцем увелича тужни спровод и допрати нашега милог покојника, а свог другара до вјечне му куће; грађанству вароши Подгорице и свим нашим пријатељима и познаницима из унутрашњости.

И опет свијема хвала.
Подгорица, 17. марта 1908. год.
Ожалошћени: мајка, **Велика**; брат, **Вельо**; сестре, **Анђа**, **Зора** и **Драгиња** са осталом родбином. Р. 160. Бр. 145. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

С болем у души јављамо свим сродницима и пријатељима, да је наш непрежаљени брат, односно отац, муж и стриц

† Филип П. Војводић

у вјечност преселио 9. марта ове год. и тим своју породицу дубоко ожалостио.

Зато неможемо пропустити, а да овим путем не изјавимо искрену благодарност свиима онома, који нами било лично присуством, било писмено или телеграфично своја саучешћа изјавише.

Особита хвала Угњанима, Сотонићима, Брчељанима, Дупиљанима, Косијерима, Љуботињанима, и браћи Грађанима, који онако у великом броју дођоше и покојника ожалеше.

Особита хвала свештеницима г. г. попу Павићу Рајковићу, попу Машану Поповићу, који над покојником опјело одржаше.

Срдачна хвала командирима, срдари Нику и капетану Никици Кусовцима, на њихова писмена саучешћа.

Незаборављена хвала г. попу П. Рајковићу, који се је онако дирљивијем говором са покојником на гробу опростио и његове ратне заслуге истакао.

Радомир, 15. марта 1908. год.

Ожалошћена породица: брат: **Илија**; супруга: **Јована**; синови: **Перо** и **Јоко**; синовац: **Богдан** и остала породица **Војводићи**. Р. 155. Бр. 141. 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском големе туге и догробне жалости, која нас снађе приликом смрти нашег никад непрежаљеног брата и сина.

† Блажа Драгићева Поповића

15 марта ове године, дође нам црни глас из Сјеверне Америке, да је мој син Блажо преселио се у вјечност, 16 фебруара исте године, у најлепшем цвијету младости, у 26 години младог му живота. Не умитна судбина скрати његове младе дане и немилосно га предаде матери земљи, у кобне чељусти своје;

Сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити нашу најтоплију благодарност браћи Бјелопавлићима, и Црногорцима у Америци, који су указали обилато трудољубје око покојникове смрти, уз новчану помоћ, многобројну пратњу до вјечне му куће, с тим су му спровод увеличали, а његово тијело по Хришћанској дужности сахранили, и тим нам тугу ублажили.

Остајемо дубоко благодарни племену Бјелопавлићком, који на глас покојникове смрти, на оплакивање похиташе, са многобројним народом, жалост нашу дијелише и ублажише; дубока хвала ком. Агици Лакићу, капетану војном Томану Лакићу, оф. Саву, оф. Радивоју Лакићима с рођацима.

Хвала кап. Крсту Шарановићу, бар. Ниши, потпоручику Ђорђији, са Шарановићима. Доживотна хвала поткомандиру Новаку Јововићу, оф. Митру Иковићу, оф. Митру Савићевићу, оф. Њагу Филиповићу, бар. Нешку, бар. Живку Брајовићима, Бују Мушићу, перјанику Милану Савићевићу, Груици Котлешвићу, који су са, Зоо. Брајовића учествовали у нашој жалости. Особита хвала капетану Тијодору Драговићу, потпоручику Шћепану Драговићу, бар. Мату Ђуровићу с Ђуријочанима. Незаборављена хвала бар. Симу Калезићу, Максиму Мандићу с Калезићима, хвала оф. Перу С. Радуловићима, Станку и Јанку Пајовићу с рођацима, Панту Велашевићу и рођацима Вуковићима, бар. Радулу Колеву с Павличићима, Перу Мујову са Срећанима, оф. Ђорђији Војводићу с Вишанима, Радивоју Пајовићу са Служанима, Шпиру Лакићу и Милосаву Шарановићу с Лужанима, Радоју Жуњићу с Жуњићима, Периши Шкерковићу с Поличанима, потпоручику Савићу Батрићевићу с браћом, бар. Радоју Перовићу с рођацима.

Хвала оф. Стеву Ђурановићу с Ђурановићима, Радивоју Лакићу с Грлићанима, Мурату Јовановићу с Твориљанима, Петру и Пуниши Ђуровићу с рођацима на великом труду за дочек покајница. Нек је свима и сваком по други пут хвала ко нам је лично писмено и телеграфично учествовао у овој нашој жалости.

Копито у Бјелопавлиће, 16. марта 1908.
Ожалошћени: отац **Драгић**; браћа: **Спасоје** и **Никола Поповићи**, са осталом родбином.

Р. 330. Бр. 153. 1,1